

Indonesiens främste människorättsaktivist förgiftad

Den 6 september 2004 klockan 21.55 lyfte från Soekarno-Hatta flygplatsen i Jakarta ett indonesiskt passagerarplan, GA 974. Destinationen var Amsterdam med mellanlandning i Singapore. På stol 40 G satt en passagerare vid namn Munir Said Thalib.

Dog på flygplanet

Ett tag efter att planet hade lämnat Singapore mådde han dåligt. Han kräktes och hans hälsotillstånd blev bara sämre och sämre. Kabinpersonalen flyttade honom till första klass. Ungefär 3 timmar innan flygplanet landade på Schiphol, Amsterdams flygplats, upptäckte kabinpersonalen att Munir var död.

Munir Said Thalib föddes den 8 december 1965. Han är allmänt känd under namnet Munir. Han var med på planet därför att han hade fått ett stipendium för att studera ett år vid Utrechts universitet.

Juridikstudier

Han studerade juridik på Brawijajauniversitetet i Malang på östra Java. Under sin tid som student var han mycket aktiv som frivilligarbetare på den lokala människorättsorganisationen i sin hemstad, Malang. Efter att han hade avslutat sin juridikutbildning och tagit examen arbetade han på den indonesiska människorättsorganisationens (YLBHI) avdelning i Surabaya på östra Java och sedan i Jakarta. Folk som känner honom sedan barndomen sade att sedan som en liten pojke alltid var intresserad och brydde sig om rättvisa och folkets rättigheter.

Som människorättsadvokat stod han alltid fram för att försvara dem som blev illa behandlade av den indonesiska militären och landets myndigheter. Han hamnade i den indonesiska allmänhetens fokus i slutet av 1997, det vill säga under diktatorn Suhartos tid, då ett dussintal freds- och människorättsaktivister försvann under mystiska omständigheter. Då startade han organisationen Kontras. Det är en organisation som arbetar för de försvunna och offren för regimens brutalitet. Initiativet fick stöd av olika NGO och YLBHI.

Impopulär inom militären

Munirs engagemang i det indonesiska folkets kamp för mänskliga rättigheter ogillades ofta av militären och deras lakejer. Kontras huvudkontor i Jakarta var flera

gånger mål för fysiska attacker mot personalen och aktivister samt vandalisering av ungdomsgång som har anknytning till militären.

Ett annat exempel var år 2001 när Munir, hans fru och son var på semester hos deras familj i hemstaden Malang ett gäng människor hotade hela familjen till livet. Tack vare snabb hjälp från den lokala polisenheten kunde lyckligtvis de livshotande gängen motas bort. Efter incidenten hittade man en kartong som innehöll en bomb nära deras hus. Det rapporterades nyligen att hans fru hade fått ett paket med posten som innehöll ett kycklinghuvud, maginnehållet och fötterna samt ett papper med den maskinskrivna texten: "Utmana ej militären. Kommer sluta på det här sättet."

Utmärkelser

Sidney Jones, som har arbetat i Indonesien för Amnesty International, Human Rights Watch och nyligen International Crisis Group, och arbetade med Munir i sex år, sade efter hans bortgång: "Han hade allting som en människorättsaktivist borde ha. Han var principiell, tuff, smart, rolig och orädd. Han irriterade de som har makten, han gjorde dem arga, trots att han fick hotelse efter hotelse, men han gav aldrig upp."

För sitt engagemang fick han många utmärkelser, bl.a. blev han utnämnd till "Man of the Year" av den muslimska tidningen Ummat och till "A young leader for the Millennium in Asia" av *Asia Week* 2000. Dessutom fick hans organisation Kontras Yap Thiam Hiem-priset 1998 och det världsberömda priset The Right Livelihood Award (Alternativa Nobelpriset) i Stockholm år 2000.

Den 11 november innehöll den holländska tidningen NRC Handelsblad rubriken "Indonesische activist vergiftig" ("Indonesisk aktivist förgiftad"). Resultatet av den holländska obduktionen var att man hade hittat arsenik i hans kropp. Han efterlämnar fru och två barn.

Hendrik Amahorseja

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.